

Italijansko - jugoslovanski sporazumi

A. - Sporazum o posebnih dobavah

Sporazum o posebnih dobavah, sporazum o tehničnem sodelovanju in sporazum o ribolovu na Jadranu, ki so jih podpisali v začetku tega meseca v Beogradu, predstavljajo resen korak naprej v razvijanju ne-le gospodarskih, ampak tudi splošnih odnosov med Italijo in Jugoslavijo.

Sporazum o posebnih dobavah (izraz posebne dobave izhaja iz italijanskega zakona o srednjeročnem financiranju izvoza, števil 955, ki predvideva poleg financiranja izvoza opreme, tudi izvoz raznega drugega blaga, ki ima poseben pomen za italijansko gospodarstvo, kot na pr. umetna volna, ki jo Italija dobiva iz industrijskega odpadka, ki ga dobiva iz odpadka investicijskih naročil — prodajo na kredit. Ta sporazum je toliko pomembnejši, ker odpira možnost vzajemnega povezovanja dveh gospodarstev s pomočjo investicijskih naročil, t. j. s pomočjo skupnega sodelovanja v investicijski izgradnji. Medtem ko je Jugoslavija sklenila posebne investicijske kreditne sporazume že mnogo prej s štiri vsemi zahodnoevropskimi državami, to ni bil primer z Italijo. Nerazeno tržniško vprašanje ni dovoljevalo sklenitve nekega takega instrumenta, kljub temu da bi to bilo v interesu gospodarstva obeh dežel. Leta 1947 sklenil sporazum o gospodarskem sodelovanju je ostal le na papirju. K njegovemu uresnitvi se sploh ni pristopilo.

Značilnosti tega sporazuma so naslednje:

1. Sporazum predvideva obseg jugoslovanskih investicijskih naročil v višini 90 milijonov dolarjev, od česar odpre kredit, a 15 milijonov dolarjev na tako imenovano jugoslovansko reparacijska sredstva, 70 odstotkov od 45 milijonov dolarjev stavlja na razpolago italijanska vlada preko posebne poldržavne ustanove Medio Credito. Uresnitve tega sporazuma bo pripisovalo k trajnejšemu povezovanju gospodarstev obeh sosednih dežel. Investicijska naročila in splošna udeležba investicijske izgradnje je mnogo bolj pomembna s stališča vzajemnega povezovanja, kar je to primer pri običajnih trgovinskih izmenjavah.

2. Uporaba sredstev ni omejena na neko določeno strukturo opreme, sporazum dopušča možnost jugoslovanskih skupov opreme vseh vrst, brez kakršne koli omejitve; Italijanska industrija in kar ni prepovedano izvažati. To je zlasti pomembna novost v tem sporazumu.

Ob priliki sklenitve sporazuma smo morali do sedaj skoraj vedno določiti seznam opreme, ki smo jo bili dolžni kupiti. Izkušnja nas uči, da go to zlorabljale našo obveznost, da moramo uporabiti določene opreme, in to s tem, da so navidezne cene in povprečne stroške. Ta sporazum predstavlja najhujše obliko uporabe, ki so jo do sedaj poznali. Obstaja sporazum, ki smo v prejšnjih sporazumih sklenili z različnimi državami, ki so nam dajali kreditna sredstva samo za namene, ki so bili večji od obsega investicijske izgradnje. V prvem sporazumu za nakup opreme za elektrifikacijo obstoječih jugoslovanskih industrij. Vpravo sredstva zlasti dobrodošla našim industrij, ker v letih najvišjih naporov v naši investicijski izgradnji nismo mogli

prodajati cen v gotovini. Sporazum določa načelo komercialnih cen, kar pomeni, da mora biti italijanska industrija konkurenčna s cenami drugih tržišč.

4. Možnost plačanja predumov pri sklepanju kupoprodajnih zaključkov lajša našim uvoznikom-investitorjem dosego posebno ugodnih pogojev. Jugoslavija se je namreč obvezala, da poleg omenjenih 45 milijonov dolarjev kredita, angažira 15 milijonov dolarjev, s katerimi razpolaga na tako imenovano reparacijskem računem. Gre namreč za sredstva, ki jih Jugoslavija dobi na temelju sporazuma od 18. decembra 1954, s katerimi so bile urejene vse prejšnje obstoječe medsebojne zahteve med Italijo in Jugoslavijo, in na temelju katerega se je Italija obvezala, da izplača v roku treh let Jugoslaviji 30 milijonov dolarjev, da krije vse zahteve in dolgove. Toda to ne pomeni, da so jugoslovanski kupci dolžni plačati pri vsakem konkretnem poslu določene predume v višini tri četrtine proti eni četrtini. Ta odnos velja samo v skupnem obsegu 45:15 milijonov do-

Kakor smo se poročali, je bila v sredo zvečer v mali dvorani v U. Ruggero Manna 29 uspeša proslava 200-letnice rojstva skladatelja W. A. Mozarta. Proslavo je pripravila sola Glasbene Matice. Na sliki: dr. Demšar in gospa Vrabčeva spremljata na klavirju solistko Berginčevico, ki je pela nekaj arij iz Mozartovih oper.

STOJAN PETROVIC
(iz Medjunarodne politike)
(Nadaljevanje sledi)

V VZHODNEM BERLINU 3. KONFERENCA SOCIALISTOV

O čem bo govoril Ulbricht?

Kot poročajo časopise, se v vzhodnem Berlinu že delj časa vrše priprave za tretjo konferenco vzhodnoevropske ekonomske socialistične stranke. Konferenca se začne danes. Politično poročilo bo podal prvi sekretar CK Walter Ulbricht.

Dnevni red konference, ki bo, kot se predvideva, trajala od prihodne srede, 29. t.m., bo precej obsežen. Razpravljalo se bo o najrazličnejših vprašanjih, od kulta osebnosti in kršitve zakonitosti do pletenega načrta.

Glede kulta osebnosti pa Ulbricht verjetno ne bo imel povedati kaj več od onega, kar je že konec preteklega tedna govoril na partijskih konferencah mestnih aktivov vzhodnega Berlina. On je ob tej priliki ostro obsodil »fuh- fuh« v SZ uvedel Stalin, in obtožil pokojnega generalnega sekretarja sovjetske partije, da je s svojimi dejanji močno škodoval stvari socializma.

Vsem pa se v vseh mesecih vzhodnoevropske republike odstranjujejo znaki, ki spominjajo na njegovo avtokratsko vladanje. Z idov se po raznih uradih smenjajo Stalinove slike, a s knjižnic polic izginjajo njegova zbrana dela, ki se nadomestajo z Leninovimi. Vsi ti ukrepi niso, kot je bilo tudi pričakovati, naleteli na kak večji odpor, razen v posameznih primerih v vrstah srednjih partijskih kadrov. Pa tudi v bodoče ni pričakovati, da bi zaradi tega, oziroma s tem v zvezi nastale kakve večje težave.

Da bo na tej konferenci govorila tudi glede kršitve zakonitosti, posebno od strani organov javne varnosti in sodišč, je razvidno iz nekega članka, objavljenega pred kratkim v časopisu »Der Neue Weg«, v katerem se je navedeno opisal primer nekega delavca, ki je moral, posevke nedežati, več časa odsejati v zaporu, kar da ne predstavljajo, kot je poudaril pisec članka, očitni primeri.

Nedvomno se bo Ulbricht v svojem referatu dotaknil tudi vprašanja o sodelovanju, oziroma možnosti za sodelovanje med enotno socialistično stranko in socialdemokracijo. Manj verjetno pa je, da bi zavzel bolj prijateljsko stališče do zapadne socialdemokratske stranke.

V vzhodnoevropskih gospodarstvenih krogih se, kar zadeva nadaljnje perspektive razvoja na gospodarskem področju, poudarja, da se drugi pleteni načrt ne bo bistveno razlikoval od prvega. Potemakem bi se naprej dajala prednost razvoju težke industrije, kar ni prav nič neverjetno. Navzlic temu nekateri pričakujejo, da se bo tokrat CK postavil tudi za povečanje investicij v poljedelstvu ter industriji blaga široke porabo.

Kot poročajo nekateri dopisniki, so se pred dnevi tako v vzhodnem kot zapadnem Berlinu razširila vesti, da bo na tej konferenci imel pomembno besedo tudi Franc Dahlem, nekdanji član politbiroja, ki je bil maja 1953 iz partije izključen. V kolikor bi ta vest odgovarjala resnici, bo to vsakokrat predznak za rehabilitacijo tisočev, ki so bili v obdobju od 1948 do 1954 leta izključeni iz partije zaradi tega ali onega odklona.

Dahlema so pred tremi leti obtožili, da je že pred vojno zagrešil velike politične napake, kakor tudi, da ni razumel bistva procesa, ki je bil v Čehoslovakijski uprizorjen proti Slanskomu in njegovim tovaršem. Med velikimi grehi, ki so mu jih očitali, je bil tudi ta, da je bajal imel stike z ameriškim levičarjem Noëlom Fieldom, ki je tudi bil pred kratkim rehabilitiran.

Pred izključitvijo iz stranke je bil Dahlem eden njenih najbolj popularnih voditeljev. Njegov ugled je bil velik posebej zaradi tega, ker se je udeležil španske državljanske vojne, kjer je bil prvi politični komisar internacionalnih brigad.

Dahlemova rehabilitacija in njegova postopna vrnitev v vodstvo stranke se je začela že pred nekaj meseci, ko ga je CK razbremenil obtožb in sumničev ter ga postavil za namestnika načelnika Odeksa za univerze pri prosvetnem ministrstvu. Po tem pa bi slo sklepali se nekaj, namreč, da ne gre izključiti možnosti neke ponovne revizije procesa proti Slanskomu in Rajku.

Vse kaže, da bo tretje konferenca vzhodnoevropske ekonomske socialistične stranke zelo zanimiva in zelo važna za nadaljnji razvoj političnih odnosov tako v Nemčiji kot celoti kot v Vzhodni Nemčiji se posebej.

PREJELI SMO

Nova Obzorja — letnik V števil 23. Izdaja založba Obzorja v Mariboru. Urednik prof. Jože Košar; uprava Maribor, Maistrova ul. 5, Dobbite ul. v Trzinu; knjigarni v Trstu, Ulica sv. Frančiška 20.

Ribarstvo Jugoslavije — list za sladkovodno ribištvo — Letnik XI, števil 1. Izdaja Zavod za sladkovodno ribištvo, Zagreb, Drenovačka 30. Uprava, Zagreb, Margaretska, 3.

Nemški vojak ne bo šel peš

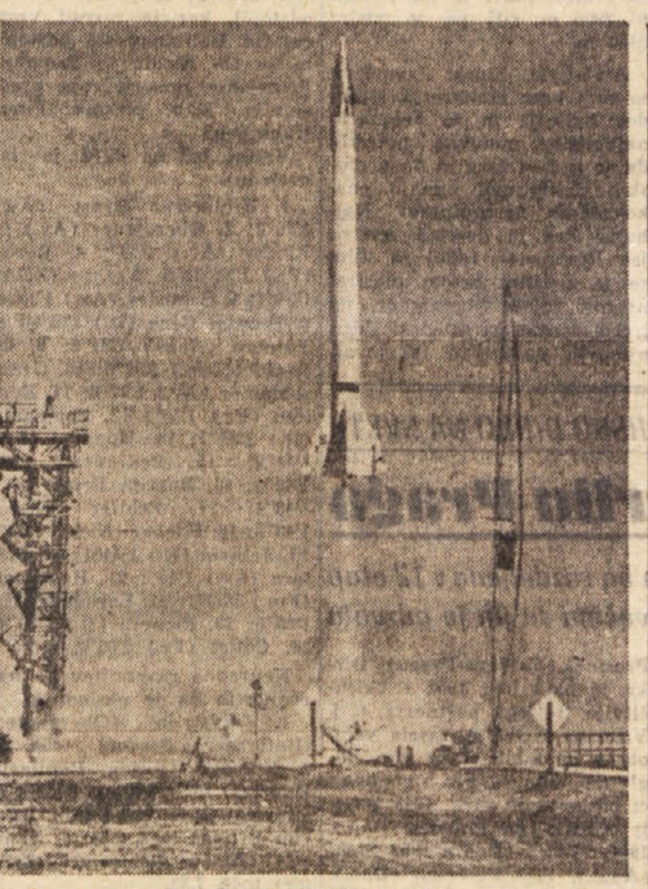
Po pisanju londonskega »Timesa«, ki je objavil članek o obnavljanju Zahodne Nemčije, bodo v Zahodni Nemčiji osnovana tri korpusna središča za reševanje nove nemške vojske. Topničarji bodo vadili v Hamelnburgu, protiletalske sile bodo vadile v Ridsburgu, oklepne sile pa v Muensteru. Strokovnjaki, ki delajo tozadezen načrt, predvidevajo organizacijo nove nemške armade na temelju divizij, ki se bodo po svoji sestavi korpusno razlikovale od britanskih divizij. Zdi se, da izhaja iz organiziranja iz posebnega nemškega dojemanja glede norega bojevanja z atomskimi orožjem.

Divizija bo zaradi svoje opreme smatrana za lahko divizijo, zaradi njene izredno velikega števila motoriziranih sredstev pa bi jo lahko razdelili na posamezne delove drugega. Te divizije bodo zelo premične in noben vojak ne bo šel peš. »J« mnenju londonskega »Timesa« so Nemci opustili staro dojemanje, da morajo biti vojski uporno vzdržati na zemlji, pri čem. Ponovni se bo nemška vojska borila s svojih vrh. Vprasanje take motorizacije novih nemških divizij je hkrati sprožilo tudi vprašanje čim bolj ekonomični motorjevi. Predvidena se da bo v velik del te motorizacije sveden nov motor, ki bo lahko uporabljal bencin, plin ali po potrebi celo samo surovo nafto.

ZNANSTVENIKI 50 DEŽEL V PLEMENITEM NAPORU ZA NAPREDEK ZNANOSTI

S čim vse se bodo ukvarjali znanstveniki v prihodnjem mednarodnem geofizikalnem letu

Uspehi dela v tem velikem mednarodnem podvigu bodo imeli močan odmev tudi na gospodarske in socialne odnose v svetu - Rakete »Aerobee« se bodo povzpele tudi do tri sto km visoko - Če se antarktični led raztopi se raven morij dvigne za 30 metrov

Raketa »Aerobee« ob vzletu

V njih v laboratorijih, jih morajo reševati v skrajni nevarnosti nastanka, t. j. v svetu. Za to so potrebna velika sredstva in izredno veliko število znanstvenikov. V geofizikalnem letu bo sodelovalo na tisoče znanstvenikov in skupni neposredni stroški so ocenjeni na nad 200 milijonov dolarjev, t. j. 125 milijard lit. V tem proučevanju bo poleg tisoč meteoroloških postaj, ki so razvrščene po vsem svetu, omogočena razna merjenja in analize za vrsto drugih naprav vse od fotografskega aparata, preko teleskopa do umetnih satelitov in vršnih raket. V postev bodo prišla zračna raziskovanja v velikih višinah, proučevanja ledenikov in tudi proučevanje stratosfere z več prej omenjenimi napravami.

Za uspeh na tem področju verjetno najbolj jamel dejstvo, da sta se tega velikega dela lotila z vso vnegom in pravim navdušenjem tako ZDA, kakor Sovjetska zveza, to se pravi dve deželi, ki imata kvantitativno in kvalitativno dovolj sredstev na razpolago.

Program dela za geofizikalno leto je izdelala posebna komisija, ki so jo določili znanstveniki številnih držav. Po tem programu bo vsaka dežela izvajala svoj program, toda vsa ta dela vseh teh dežel bodo sestavljali deli vrhno prilagojenega in koordiniranega skupnega programa v svetovnem merilu. Ameriški program je omejen na zapadno hemisfero, vendar so tudi pacifiški otoki nekovega področja dela. Načrt za to je napravil poseben državni odbor za geofizikalno leto, ki ga sestavljajo meteorologi, glasnologi, seizmologi, znanstveniki za fiziko v jonosferi in drugi. Združene države so iz državnih sredstev dale na razpolago 12 milijonov dolarjev, vendar se sem ne štejejo stroški, ki so v zvezi z gradnjo in delovanjem bodočega umetnega satelita, ki bo tudi deloval v tem celotnem načrtu, ki pa je sedaj še v kompetenci druge ustanove.

Sovjetska zveza je napravila približno enak program, ki ga pa stalno še širi. Sovjeti predvidevajo, da bodo »prekošili« ZDA predvsem kar se tiče umetnega satelita.

Ker je nemogoče, da bi na vsej Zemlji napravili dovolj goste mreže meteoroloških postaj, je bilo sklenjeno, da bodo napravili samo tri pasove z satelitskimi observatoriji. Posamezne skupine observatorijev bodo v Arktiki, Antarktikah in ob ravniki. Postoje bodo razvrščeni od onega tečaja do drugega. Ti trije pasovi bodo nudili dovolj podatkov glede tokov zračnih mas okoli zemeljske oble tako v nižjih sferah višjih in celo stratosferskih višinah. Te tri pasove bodo izpopolnili z drugimi pasovi na strateških točkah, stajami in na kopnem. Da bo pa mreža popolna, bodo opremili tudi posamezne ladje in letala z ustreznimi observatoriji, ki bodo pomagali v skupnem delu. Poseben poudarek v načrtu je dal Antarktika, kjer ni bilo doslej storjenega nič. Tam bodo ZDA imele pet postaj, Velika Britanija, Francija, Sovjetska zveza in Avstralija po dve postaji.

ih in laboratorijih, jih morajo reševati v skrajni nevarnosti nastanka, t. j. v svetu. Za to so potrebna velika sredstva in izredno veliko število znanstvenikov. V geofizikalnem letu bo sodelovalo na tisoče znanstvenikov in skupni neposredni stroški so ocenjeni na nad 200 milijonov dolarjev, t. j. 125 milijard lit. V tem proučevanju bo poleg tisoč meteoroloških postaj, ki so razvrščene po vsem svetu, omogočena razna merjenja in analize za vrsto drugih naprav vse od fotografskega aparata, preko teleskopa do umetnih satelitov in vršnih raket. V postev bodo prišla zračna raziskovanja v velikih višinah, proučevanja ledenikov in tudi proučevanje stratosfere z več prej omenjenimi napravami.

Za uspeh na tem področju verjetno najbolj jamel dejstvo, da sta se tega velikega dela lotila z vso vnegom in pravim navdušenjem tako ZDA, kakor Sovjetska zveza, to se pravi dve deželi, ki imata kvantitativno in kvalitativno dovolj sredstev na razpolago.

Program dela za geofizikalno leto je izdelala posebna komisija, ki so jo določili znanstveniki številnih držav. Po tem programu bo vsaka dežela izvajala svoj program, toda vsa ta dela vseh teh dežel bodo sestavljali deli vrhno prilagojenega in koordiniranega skupnega programa v svetovnem merilu. Ameriški program je omejen na zapadno hemisfero, vendar so tudi pacifiški otoki nekovega področja dela. Načrt za to je napravil poseben državni odbor za geofizikalno leto, ki ga sestavljajo meteorologi, glasnologi, seizmologi, znanstveniki za fiziko v jonosferi in drugi. Združene države so iz državnih sredstev dale na razpolago 12 milijonov dolarjev, vendar se sem ne štejejo stroški, ki so v zvezi z gradnjo in delovanjem bodočega umetnega satelita, ki bo tudi deloval v tem celotnem načrtu, ki pa je sedaj še v kompetenci druge ustanove.

Sovjetska zveza je napravila približno enak program, ki ga pa stalno še širi. Sovjeti predvidevajo, da bodo »prekošili« ZDA predvsem kar se tiče umetnega satelita.

Ker je nemogoče, da bi na vsej Zemlji napravili dovolj goste mreže meteoroloških postaj, je bilo sklenjeno, da bodo napravili samo tri pasove z satelitskimi observatoriji. Posamezne skupine observatorijev bodo v Arktiki, Antarktikah in ob ravniki. Postoje bodo razvrščeni od onega tečaja do drugega. Ti trije pasovi bodo nudili dovolj podatkov glede tokov zračnih mas okoli zemeljske oble tako v nižjih sferah višjih in celo stratosferskih višinah. Te tri pasove bodo izpopolnili z drugimi pasovi na strateških točkah, stajami in na kopnem. Da bo pa mreža popolna, bodo opremili tudi posamezne ladje in letala z ustreznimi observatoriji, ki bodo pomagali v skupnem delu. Poseben poudarek v načrtu je dal Antarktika, kjer ni bilo doslej storjenega nič. Tam bodo ZDA imele pet postaj, Velika Britanija, Francija, Sovjetska zveza in Avstralija po dve postaji.

Kar se tiče umetnega satelita, znanstveniki zatrjujejo, da tudi v primeru, če bi zaradi tega ne mogli vgraditi vseh naprav, ki so bile v načrtu, bo vse sam umetni satelit oziroma njegova pot okoli Zemlje dovolj močan element za proučevanja, ki bodo zelo koristna za nadaljnji študij.

Ameriški znanstveniki prof. Berkner je glede vsega pripravil za geofizikalno leto rekel sledeče: »Najbolj spodbudno dejstvo je to napore je iskreno navdušenje, ki so ga pokazali znanstveniki z vsega sveta pri svojem pristopanju k temu načrtu. Ljudje vseh narodnosti, sili vojn in nasprotni, so se obrnili k materi Zemlji in se z lahkoto zedili za skupne napore.«

TEŽKA POT KITAJSKE DRUŽBENE PREOSNOVNE

Kako prinese napredek med necivilizirana ljudstva

V sedmih zavodih za proučevanje narodnosti, se usposabljuje bodoči manjšinski prosvetitelji

Po naradi imenujemo vseh šest sto milijonov ljudi, ki živijo na Kitajskem. Kitajci so vendar je več kot 35 milijonov ljudi, ki niso Kitajci. Se več. Dosejejo na Kitajskem gotovo kar 40 narodnosti, kar pa soj samo do končno število, saj so še pokrajine, ki sploh še niso bile raziskane in koder živijo ljudstva ob robu civilizacije in kamor se ni prodal napredek. Ta ljudstva ali narodi, ki so jih šele sedaj ponovno odkrili, gojijo svoje stare navade, svoje običaje in za njih velja vse še tako, kot je veljalo v času njihovih prednikov.

Tu se bomo nekoliko pomudili pri nekaterih takih ljudstvih velike Kitajske. Najprej bomo omenili mongolsko plebsko Nemurci, ki živi od lova in kjer zasebna lastnina in razredna razlika sploh ni poznana. Kar ulovijo, si razdelijo na enake dele med seboj, kot je to bilo še v predzgodovini. Drugo plebs, ki ga štejejo v isti narod, so Nomadi, ki se selijo za pašniki in nosijo za sabo svoje okrogle hiše — mangubao — prevlečene s platnom. Pri njih je suženstvo normalna družbena ureditve. Pet odstotkov tega ljudstva so gospodarji, 50 odstotkov so sužnji, ostali pa so pol sužnji, pol svobodni ljudje. Nova družbena ureditev se je tega nomadskega ljudstva komaj dotaknila in nikakor še ni mogla spreminjati njihovih družbenih odnosov.

Na Tibetu se je še ohranil cerkveni feudalizem, kjer je zemlja elast cesarja, obdelujejo jo pa kmetje — koloni. Med obdelovalci zemlje so tudi nižji redovniki in oblasti so nasprotni tem odnosom zelo previde in se ne nameravajo prenehati.

Tu in še druge narodnosti manjšine žive povsod v planinskih predelih, v puščavskih krajih, ob mejah Kitajske. Številnejših manjšin je kakih deset, med katerimi je največja manjšina Džian, ki šteje nad 6,5 milijonov ljudi in živi v pokrajini Kwangsi. Za njo je po številu takoj manjšina Vuguri z nad 3,5 milijoni ljudi, ki žive raztreseno v pokrajini Sinkiang. Nadalje je še 3,5 milijona mušmanov v pokrajini Kanšun in Činhi. Sledijo še druge manjšine, ki žive v Sečuani in Junanu, nato Tibetanci, nadalje ljudstva Miau, mandžurski Mongolci, Korejci in razni drugi.

V morju 600 milijonov ljudi so te narodnostne skupine razmeroma majhne, kljub temu pa s svojimi narodnostno-močno ovirajo napredek, posebno ker otežujejo njihovo razvojno število separatistične težnje. Zato ni nič čudnega, da se kitajska vlada skuša otresti te težke dediščine. V ta namen je kitajska vlada osnovala 7 zavodov za proučevanje narodnosti in družbeno preosnovno Kitajske. V zavodu se šolajo mladi ljudje Kitajci in Nekitajci — predstavniki teh najbolj zaostalih narodov. Po dokončanih študijah nastopajo v kitajskih ljudstvih. Ker ne morejo dobiti v tuzovih predstavniki posameznih narodnosti manjšin, se za to poslanstvo pripravljajo tudi mladi Kitajci-prosvetitelji, ki se učijo njihovih jezikov, običajev in celo vere, da bi se po dokončanih študijah vključili v svoje enovo ožjo domovino.

Vprašanje vere je tako med

MINISTER ROSSI PRIPRAVLJA PREOSNOVO SREDNJE ŠOLE

Bo pouk latinščine omejen?

Izjava prosvetnega ministra Rossija, da bo latinščina kot predmet v srednjih šolah odpravljena, je zbudila velik interes. V svojem govoru, kakaj smatra take u Rossija za potreben, je minister ne v srednjih latinščinskih slabo uveljavljenih predstavnikih, ki prenehajo tistim dijakom, ki se posvečajo solanem, profesionalnim strokoma. Pa njegova jezika, je poudaril, ni takti, da bi se bili mogli dijakom, da bi se seznanili v toliko toliko obvladali. To je privredovano solanjo samo do vključno dejansko kaj znanjo, v tem Rossija niso o njem vedeli nič.

Učente latinščine se je bilo vjevalo na nižjo srednjo šolo po končani prvi svetovni vojni, ki je bil v srednjo šolo v potem so bili nižji razredi ustanovljena nekakšna enotna srednja šola, katere učni program je stonel prav na učni jeziku latinščine. Toda namen omejitve reforme ni bil, da se dijakom na ta način posre-

duje samo klasična kultura, marveč da bi hkrati ta enotna srednja šola predstavljala šolsko ustanovo, katere učni program bi bil v skladu tudi s tendencami in zanimanji srednjeevropskih učencev do predmetov, ki nimajo zveze s klasično kulturo. Rezultati pa so se doslej pokazali za docela nasprotno temu, a enotna srednja šola se je dejansko pokazala bolj za enostransko, kot pa enotno. Vse preveč je bila namreč poudarjena vloga latinščine na račun ostalih predmetov, kar se je po navadi izrazilo tako, da so dijaki po dovršeni srednji šoli bili slabo podkovani tako iz prvega kot iz ostalih predmetov.

Prvi, ki je postavil zahtevo, da se ta enostransko odpravi, je bil Gonnella. Vseh pet let, ko je vodil prosvetno ministrstvo, se je ob sodelovanju raznih drugih deževal, na tri posebne šolske ustanove, in sicer na srednjo šolo s klasičnim, tehničnim in praktičnim značajem.

TA GONNELLO NAČRT PA SE NI URESNILI, TAKO DA SE JE NIŽJA SREDNJA ŠOLA VSE DO DANES OHRANILA NA STOPNJI, KI NI BILA VEČ V SKLADU S POTREBAMI.

Sedanji prosvetni minister Rossi se je zdaj ponovno lotil tega vprašanja. Rešilo naj bi se tako, da se latinščina iz srednje šole sicer ne odpravi, pač pa omeji na določen tip srednje šole, in sicer na tistih tip, kjer bi bil učni program v prvi vrsti posvečen klasičnemu študiju.

S tem v zvezi so v prosvetnem ministrstvu že začeli proučevati ustrezne ukrepe za izvedbo omejenih reforme. Kot rečeno, je izjava, ki jo je v tem pogledu dal minister Rossi, zbudila v javnosti veliko zanimanja. Med ostali, ki se zgovorili na vprašanje, ali se Zemlja zares segreva? računajo tudi s tem, ali se da ali ne predvidevati potes. Na vrsti je še dolga vrsta drugih vprašanj, ki bi jo lahko zaključili s proučevanjem, kako odstraniti nezavestnost zaradi kvarjenja ozečnosti za tovarnih in drugih velikih industrijskih objektih.

Ker je nemogoče reševati ta vprašanja izključno v študi-

temu ljudstvi in še bolj v teh zavodih posebno težko. Ver je namreč mnogo, kajti razen istama in budizma je še vrsta raznih sekt, ki izvajajo te dve osnovni ver. So pa tudi posamezna ljudstva, pri katerih je še vedno v veljavi stara poganska vera in verski običaji.

Kakor je težak verski problem, je še težji problem jezikov. Eden teh narodov govori na pr. kar pet jezikov, ljudstva Miau pa ima tri močno diferencirane dialekte. Poleg tega ima vsako izmed teh ljudstev — v kolikor so sploh ima — posebno pisavo. Eni arabške črke, drugi latinske, Mongoli uporabljajo neko starinsko pisavo, ki jo bodo morali zamenjati itd. Za vse te jezike so potrebni učbeniki, poenostajenje pisave in še vrsta ustreznih pripomočkov.

V zavodu, ki smo ga prej omenili, povzročajo velike težave — poleg gornjih — celo prehrana. Tu so zbrani mladi ljudje iz vseh koncev in krajev, ki so prinesli s seboj svoje navade. Posamezniki na primer ne jeda te vrste mesa, drugi ne jeda druge vrste mesa, tretji meso sploh nekoje okusiti in zahtevajo samo nekako močnatno kašo itd. Tvoj ovir je toliko in tradicije se ne dajo odpraviti kar čez noč.

Toda vprav te šole kažejo, da kitajska vlada ne mara pustiti vprašanje nerешeno. Z vsemi svojimi silami se je lotila reševanja vseh teh vprašanj, ki jih je zapustila preteklost. Pot od feudalnih do socialističnih odnosov v družbi se je gotovo vlekla stoletja. Zato jo je treba skrajšati na najkrajši rok. Pri tem pa je treba paziti tudi na to, da se oblasti ne lotijo tega rušenja starokoptičnosti in narodnostnih tradicij na grob način, ampak je treba za to potrpljenje in taktičnost in zato je kitajska pot težka.

GORISKI IN BENEŠKI DNEVNIK

SEJA SOVODENJSKEGA OBČINSKEGA SVETA

Za nabavo občestnih znamenj bo občina porabila 68.200 lir

Določili so nagrado gozdnemu čuvaju, izvolili preglednike obračuna in sklenili nabaviti opremo za občinski ambulatorij

V sredo zvečer ob 17.30 je bila v Sovodnjah seja občinskega sveta. Na dnevnem redu je bilo več vprašanj, predvsem upravnega značaja.

Najprej so imenovali preglednike računov za občinski obračun za leto 1955, nato pa so odobrili obračun za leto 1954. Pri tretji točki dnevnega reda so razpravljali o premetivni zdravniški ambulanci iz šole v občinski poslopje...

Sejo v sedmo točko so morali odložiti, ker niso mogli dokončno ugoditi prošnjam občanov Buzina in Čotiča za nakup občestnih znamenj. Prefektura namreč zahteva za omenjeni znamenji plačilo 80 lir za kv. m, kar je absolutno previsoka cena...

Sovodnjska občina bo morala nabaviti tudi nova občestna znamenja za vse vasi v občini; kar jo bo stalo 48.200 lir. Poleg tega pa bo imela z njihovimi postavitvijo še 20.000 lir stroškov, ki jih bodo morali vključiti v proračun.

V deveti točki, kjer so razpravljali o nagradi pazniku občinskega gozdarja, ki je ob enem, gozdni paznik goriške občine, so odobrili določiti 20.000 lir nagrade. Izven dnevnega reda so odobrili skleniti nabavo gramoz za občinska izdaja 150.000 lir.

Na tajni seji so odobrili razpravljati o stanovanjski dokladi za občinskega tajnika.

«Odnehaš ali nadaljuješ» privabil ogromno gledalcev v kino dvorane

Kvestor prepovedal prenatrpanje prostorov v barih in povečanje miz in stolic v istih. Čeprav je uprava kina «V. toria» predložiteljnim sporocila, da ne bo utegnita namestiti televizijske aparata v pravem času, vendar so se tehniški potrudili in do večera postavili aparat na odru dvorane. Ze ob 19. uri so bili v dvorani vsi sedeži zasedeni in kdor je prišel kasneje je moral stati vse do konca televizijske prenosa ob 22. uri.

Zaradi prevelikega navala in raznih nevednosti poseznih s televizijskim programom «Odnehaš ali nadaljuješ» je goriški kvestor izdal ukrep, po katerem morajo lastniki javnih lokalov, pod pretjeto odvzema dovoljenja za televizijski aparat, preprečiti dostop prevelikega števila obiskovalcev ki bi lahko povzročili, da peacemeri bari ali kavarne ne bi mogli redno delovati. Prav tako je prepovedano rezervirati prostore za gledanje znanih.

Ženo je udaril s postjo po obrazu

Razsodba: 2 meseca in 20 dni pogojnega zavora. Na dva meseca in 20 dni za pora ter na plačilo sodnih stroškov pogojno brez vpisa v kazenski list so obsodili 51-letnega Giovannija Trevisana iz Garibaldijeve ulice 29 v Trzinu.

Trčenje med lambreto in peščem na Korzu pred barom „Tricorno“

Ker civilna stranka lože ni vložila, proti obtožencu niso postopali. Včeraj je bila pred goriškim okrajnim sodiščem prizivna razprava proti 22-letnemu kmetu Leopoldu Gomiščku iz Ul. Monte Canin št. 2, Gomiščki je goriško sodišče 16. novembra lani obsodilo na 30.000 lir globo s pomlajitvijo, ker je 13. novembra 1967, leta z lambreto povozil 57-letnega Ceceherinju, rojenega v Arcaju, ter sedaj stanujočega v Gariču.

Omenjenega dne je Trevisano prišel domov okoli 23. ure. Poznalo se mu je, da je prevelik pogledal v kozarec. Zeno je prišel zmerjati in jo prevelik. Ker je bil zadnje čase tudi izredno živčen, se ni mogel premagati in jo s postjo udaril po ustih. Destalesova je prišla v bolnišnico, kjer so ji ugotovili rano na zgornji ustnici. Agentu policije pa je povedala, da jo je mož udaril s postjo po obrazu. Zena se je zdravila sedem dni. Včeraj je dobila zadostitev.

Gomišček pa je dejal, da se je nesreča dogodila skoraj na sredi ceste, ker je prišlo do trčenja en meter od nekega avtomobila, ki je parkirano ob kraju ceste. Vreme je bilo neugodno; deževalo je in ceste je bila precej spolzka. Motociklist je dejal, da zato že zaradi svoje osebne varnosti ni mogel vsotiti naglo. Peščki je zagledal, ko je bil iz tik motocikla. Čeprav je stisnil zavore, trčenja ni mogel preprečiti.

Umrla je Kornelija Lukežič

Pogreb pokojnice je bil včeraj popoldne

V petek zvečer je v starosti 74 let umrla Kornelija Vuč por. Lukežič, soproga Ludvika Lukežiča, lastnika znane goriške tiskarne in knjigarne. Pokojnica je bila iz znane slovenske družine Vuč iz Sovodnj, njen brat je profesor na Vrhniki. Bila je zavedna slovenska žena in pridna delavka, ki je dolga leta pomagala tudi svojemu soprogu v tiskarni. Zapušta moža, sina in hčer, katerima izrekamo naše iskreno sožalje.

Pogreb pokojnice je bil včeraj popoldne izpred hiše žalosti na goriško pokopališče. Pogreba se je udeležilo veliko število ljudi, ki so hoteli s svojo prisotnostjo počastiti spomin drage pokojnice. Družina in nameščenci podjetja so poklonili več vencev.

Vipava ni okužena

Pokrajinski svetovalec Rudi Bratuž je svoj čas zahteval pjasnilo glede govorice, da je bila Vipava okužena, ker je strojarna v Mirnu spuščala v reko strupene tekočine. Prefektura je svetovalcu odgovorila, da so po temeljiti preskavi ugotovili, da voda ni bila okužena. Obenem so ju bogoslovnanke oblasti sporočile, da bodo v prihodnje še bolj pazile, da ne bi nastala škoda, ki bi se mogla predvsem poznati pri ribah.

PRIZIVNA RAZPRAVA PRED GORIŠKIM SODIŠČEM

Trčenje med lambreto in peščem na Korzu pred barom „Tricorno“

Ker civilna stranka lože ni vložila, proti obtožencu niso postopali.

Vipava ni okužena

Pokrajinski svetovalec Rudi Bratuž je svoj čas zahteval pjasnilo glede govorice, da je bila Vipava okužena, ker je strojarna v Mirnu spuščala v reko strupene tekočine. Prefektura je svetovalcu odgovorila, da so po temeljiti preskavi ugotovili, da voda ni bila okužena. Obenem so ju bogoslovnanke oblasti sporočile, da bodo v prihodnje še bolj pazile, da ne bi nastala škoda, ki bi se mogla predvsem poznati pri ribah.

PRIZIVNA RAZPRAVA PRED GORIŠKIM SODIŠČEM

Ker civilna stranka lože ni vložila, proti obtožencu niso postopali.

Vipava ni okužena

Pokrajinski svetovalec Rudi Bratuž je svoj čas zahteval pjasnilo glede govorice, da je bila Vipava okužena, ker je strojarna v Mirnu spuščala v reko strupene tekočine. Prefektura je svetovalcu odgovorila, da so po temeljiti preskavi ugotovili, da voda ni bila okužena. Obenem so ju bogoslovnanke oblasti sporočile, da bodo v prihodnje še bolj pazile, da ne bi nastala škoda, ki bi se mogla predvsem poznati pri ribah.

PRIZIVNA RAZPRAVA PRED GORIŠKIM SODIŠČEM

Ker civilna stranka lože ni vložila, proti obtožencu niso postopali.

Vipava ni okužena

Pokrajinski svetovalec Rudi Bratuž je svoj čas zahteval pjasnilo glede govorice, da je bila Vipava okužena, ker je strojarna v Mirnu spuščala v reko strupene tekočine. Prefektura je svetovalcu odgovorila, da so po temeljiti preskavi ugotovili, da voda ni bila okužena. Obenem so ju bogoslovnanke oblasti sporočile, da bodo v prihodnje še bolj pazile, da ne bi nastala škoda, ki bi se mogla predvsem poznati pri ribah.

PRIZIVNA RAZPRAVA PRED GORIŠKIM SODIŠČEM

Ker civilna stranka lože ni vložila, proti obtožencu niso postopali.

Vipava ni okužena

Pokrajinski svetovalec Rudi Bratuž je svoj čas zahteval pjasnilo glede govorice, da je bila Vipava okužena, ker je strojarna v Mirnu spuščala v reko strupene tekočine. Prefektura je svetovalcu odgovorila, da so po temeljiti preskavi ugotovili, da voda ni bila okužena. Obenem so ju bogoslovnanke oblasti sporočile, da bodo v prihodnje še bolj pazile, da ne bi nastala škoda, ki bi se mogla predvsem poznati pri ribah.

PRIZIVNA RAZPRAVA PRED GORIŠKIM SODIŠČEM

Ker civilna stranka lože ni vložila, proti obtožencu niso postopali.

Vipava ni okužena

Pokrajinski svetovalec Rudi Bratuž je svoj čas zahteval pjasnilo glede govorice, da je bila Vipava okužena, ker je strojarna v Mirnu spuščala v reko strupene tekočine. Prefektura je svetovalcu odgovorila, da so po temeljiti preskavi ugotovili, da voda ni bila okužena. Obenem so ju bogoslovnanke oblasti sporočile, da bodo v prihodnje še bolj pazile, da ne bi nastala škoda, ki bi se mogla predvsem poznati pri ribah.

PRIZIVNA RAZPRAVA PRED GORIŠKIM SODIŠČEM

Ker civilna stranka lože ni vložila, proti obtožencu niso postopali.

Vipava ni okužena

Pokrajinski svetovalec Rudi Bratuž je svoj čas zahteval pjasnilo glede govorice, da je bila Vipava okužena, ker je strojarna v Mirnu spuščala v reko strupene tekočine. Prefektura je svetovalcu odgovorila, da so po temeljiti preskavi ugotovili, da voda ni bila okužena. Obenem so ju bogoslovnanke oblasti sporočile, da bodo v prihodnje še bolj pazile, da ne bi nastala škoda, ki bi se mogla predvsem poznati pri ribah.

ŠPORTNI DNEVNIK

24. KOLO ITALIJANSKEGA NOGOMETNEGA PRVENSTVA

Triestini je potrebna zmaga da se reši neprijetne družbe

V A ligi bosta zanimivi še tekmi Lazio-Bologna ter Spal-Milan - V B ligi posredni spopod med Udinese in Palermom

Za italijansko nogometno prvenstvo A lige so jutri na vrsti naslednja srečanja: Fiorentina-Lanerossi (rezultat prvega srečanja 1:1), Genoa-Pro Patria (0:1), Inter-Sampdoria (2:3), Lazio-Bologna (2:0), Napoli-Atalanta (2:1), Padova-Novara (0:3), Spal-Milan (0:2), Triestina-Torino (0:5). Tekma med Juventusom in Romo (1:1) bo odigrana danes.

Fiorentina bi s svojim gostom iz Vicenze ne smela imeti pretežkega posla. Virgili bo gotovo nastopil na mestu srednjega napadalca. Z napadom, v katerem bodo poleg njega še Julinho, Gratton, Montuori in Prini, bi morala biti zmaga več kot zagotovljena, posebno še, ker obramba gostov ni ravno nepremagljiva, kot se je izkazalo preteklo nedeljo proti Laziu.

V srečanju med Genoa in Pro Patrio je treba dati prednost vsekakor Genovežanom, če že zaradi drugega ne pa zaradi zaradi resigniranosti, Pro Patrie, kateri nobena zadržbas ne more več pomagati. Mnogo bolj pa je problematično izid dvoboja Inter-Sampdoria. Zaradi domačega terena ima Inter nekoliko več izgledov na uspeh. Razen tega se bo njegov napad okrepljen z Volaninhom. Toda Sampdoria je trdoživostivo Passarini. Možna pa je tudi da bo Szoke izključen in da bo na levem krilu igral Renato ali Tomad. V tem primeru bi Passarin igral zelo veselek, kar bo Passarin do končno odločil danes.

V B ligi sta v ospredju srečanja med Cagliari in Udinese, med Parmo in Palermom. Bolognani je sicer prepričana, da bo Udinese zmagala Palermo pa izgubila, toda zelo domimo, če bo njena napoved tako precizna kot so njeni odgovori pri «Lascia o raddoppia».

V B ligi sta v ospredju srečanja med Cagliari in Udinese, med Parmo in Palermom. Bolognani je sicer prepričana, da bo Udinese zmagala Palermo pa izgubila, toda zelo domimo, če bo njena napoved tako precizna kot so njeni odgovori pri «Lascia o raddoppia».

V B ligi sta v ospredju srečanja med Cagliari in Udinese, med Parmo in Palermom. Bolognani je sicer prepričana, da bo Udinese zmagala Palermo pa izgubila, toda zelo domimo, če bo njena napoved tako precizna kot so njeni odgovori pri «Lascia o raddoppia».

V B ligi sta v ospredju srečanja med Cagliari in Udinese, med Parmo in Palermom. Bolognani je sicer prepričana, da bo Udinese zmagala Palermo pa izgubila, toda zelo domimo, če bo njena napoved tako precizna kot so njeni odgovori pri «Lascia o raddoppia».

V B ligi sta v ospredju srečanja med Cagliari in Udinese, med Parmo in Palermom. Bolognani je sicer prepričana, da bo Udinese zmagala Palermo pa izgubila, toda zelo domimo, če bo njena napoved tako precizna kot so njeni odgovori pri «Lascia o raddoppia».

VARŠAVA-BERLIN-PRAGA

Proga je dolga 2213 km in bo razdeljena v 12 etap Povabiti so 25 držav in večina se jih je odzvala

Mednarodna dirka miru je naslov te največje amaterske mednarodne etapne koledarske dirke, ki jo prirejajo za Poljsko list «Tribuna Ludus», za Češkoslovaško «Rude pravos» za Vzh. Nemčijo pa «Neues Deutschland». Začela se bo 2. maja, ker je zanjo zanimanje iz leta v leto večje, so letos povabili k sodelovanju moštva 23 držav, in sicer: Švice, Zah. Nemčije, Belgije, Danske, Norveške, Italije, Jugoslavije, Madžarske, Bolgarije, Romunije, Albanije, SZ. Norveške, Avstrije, V. Nemčije, Finske, Anglije, Egipta, Francije, Švedske, Luksemburga in seveda Poljske ter Českoslovaške.

Začetek te velike koledarske revije treh vzhodnoevropskih držav sega v 1948. leto, ko vanjo ni bila vključena etapa po CSR na 649 kilometrov. To bo torej zelo naporna dirka in ena najtežjih preizkušenj za kolektive. Ne gre le za dolžino proge, marveč tudi za zelo močno mednarodno udeležbo.

Letos znaša skupna dolžina proge 2213 km, razdeljenih na 12 etap. Kot rečeno, bo start 2. maja v Varšavi, končni cilj pa v Pragi 15. maja. Na ozemlju Poljske bodo tekmovalci povzeli 838, po Vzh. Nemčiji 720, po CSR pa 649 kilometrov. To bo torej zelo naporna dirka in ena najtežjih preizkušenj za kolektive. Ne gre le za dolžino proge, marveč tudi za zelo močno mednarodno udeležbo.

Tako mislimo mi:

Fiorentina-Lanerossi 1, Genoa-Pro Patria 1, Inter-Sampdoria 1,2 X, Lazio-Bologna 1 X, Napoli-Atalanta X, Padova-Novara X,2, Spal-Milan X,2, Triestina-Torino X,2, Cagliari-Udinese 1 X,2, Parma-Palermo X,2, Mesirina-Samben. X,2, Piombino-Carrosarda 2, Vigevano-Venezia X

LAHKOATLETIKA

FIRENZE, 23. — Nemški klub «Rot und weiss» iz Koblenza bo se ta mesec gostil toskanskih lahkootletskih klubov. Sodeloval bo na mednarodnih lahkootletskih prireditvah v Livornu, Pesciji (31. marca) in v Firencah (2. aprila). Od Italijanov bo nastopal tudi metalce diska Consolini.

PRVI DAN MEDNARODNEGA TEKMOVANJA «3-TRE»

Avstrijec Hinterseer zmagal v veleslalomu na Marmoladi

Tudi na drugem in tretjem mestu Avstrija - Američan Werner peti, najboljši Italijan sedmi, Finec pa šele 21

CANAZEI, 23. — Ob izredno težkih vremenskih pogojih, predvsem zaradi velike višine, se je danes na pobočju Marmolade v veleslalomu zabil najboljši Francos Bozon je bil četrti, nedavni zmagovalc Moltererja Američan Werter pa peti. Najboljši Italijan Burri ni je bil plasiral na 7. mesto, medtem ko je Otto Gluck odstopil, ker je zgrešil vrata. Od Italijanov sta odstopila še De Nicolò in Ruppert. Precejšnje presenečenje predstavljata slab plama Finca Hakkinena.

Vrstni red na cilju je bil naslednji: 1. Hinterseer Ernst (Av.) 1'30"2; 2. Oberaigner (Av.) 1'30"7; 3. Bozon (Fr.) 1'34"5; 4. Werner (ZDA) 1'35"1; 5. Schuster (Av.) 1'35"4; 6. Burri Gino (It.) 1'37"4; 7. Ammon (Nem.) 1'37"5; 8. Oswald (Nem.) 1'37"6; 9. Grandhammer (Av.) 1'37"9; 10. Bonlieu (Fr.) 1'38"1; 11. Bonlieu (It.) 1'39"7; 12. Huentas (Fr.) 1'41"9; 15. Pedroncelli (It.) 1'42"3; 16. Burri Bruno (It.) 1'43"4; 17. Echter (Nem.) 1'43"5; 18. Hacker (Nem.) 1'44"1; 19. Talmon (It.) 1'44"1; 20. Poltera (Šv.) 1'46"1; 21. Hakkinen (Fin.) 1'50"1; 22. Lacedelli (It.) 1'53"6; 23. Pianelli (It.) 1'59"4; 24. Collet (Fr.) 2'02"7.

VEDLANJE

Prve prijave za evropsko veslaško prvenstvo na Bledu

LJUBLJANA, 23. — Organizacijski komite evropskega prvenstva v veslanju, ki bo od 24. avgusta do 2. septembra na Bledu, je doslej prejel prijave šestih držav poleg Jugoslavije. Po prenatrpanju prostora za bivanje kaze, da bodo najbolj številna zastopstva poslala ZSSR (87), Nemčija (80) in Italija (50). Prijave so poslale še Svica, Grčija in Romunija.

Nogomet v Jugoslaviji

V prvi nogometni ligi v Jugoslaviji so jutri na vrsti naslednja srečanja: v Beogradu: BSK - Crvena zvezda, v Splitu: Hajduk - Partizan, v Mostarju: Velež - Vojvodina, v Beogradu: Radnički - Proleter, v Zagrebu: Dinamo - Sarajevo, v Sarajevu: Zelenižar - Zagreb, v Subotici: Spartak - Budućnost.

Največje zanimanje vlada vsekakor za beograjski derby in seveda za gostovanje trenutno vodečega Partizana v Splitu.

V I. conski ligi se bodo srečala naslednja moštva: v Gorici: Nova Gorica - Metalac, v Mariboru: Branik - Odrad, v Zagrebu: Lokomotiva - Trešnjevka, v Karlovcu: Karlovac - Rijeka, v Sisku: Segesta - Sibenik.

RUGBY

MILANO, 23. — 18 igralcev in nekaj članov vodstva iz Benke odpovala v Heidelberg, kjer bo v nedeljo mednarodna tekma v rugbyju med Italijo in Nemčijo.

SKLEP ZVEZNEGA SVETA ZA NOGOMET

INOZEMSKI SODNIKI za sojenje ligaških tekem

Izmenjava nogometnih sodnikov bo za sedaj omejena na Avstrijo - V novembru meddržavna tekma Švica-Italija

INOZEMSKI SODNIKI za sojenje ligaških tekem. Izmenjava nogometnih sodnikov bo za sedaj omejena na Avstrijo - V novembru meddržavna tekma Švica-Italija.

INOZEMSKI SODNIKI za sojenje ligaških tekem. Izmenjava nogometnih sodnikov bo za sedaj omejena na Avstrijo - V novembru meddržavna tekma Švica-Italija.

INOZEMSKI SODNIKI za sojenje ligaških tekem. Izmenjava nogometnih sodnikov bo za sedaj omejena na Avstrijo - V novembru meddržavna tekma Švica-Italija.

INOZEMSKI SODNIKI za sojenje ligaških tekem. Izmenjava nogometnih sodnikov bo za sedaj omejena na Avstrijo - V novembru meddržavna tekma Švica-Italija.

AVTOMOBILIZEM

SEBRING, 23. — Na danah njih poskusnih vožnjah za 15-urno avtomobilsko dirko v Sebringu, je argentinski dirkač Fango, vodja moštva Ferrari, dosegel povprečno hitrost 141.400 km na krog.

KOLESTARSTVO

NAPOLI, 23. — Fausto Coppi, ki je prišel v Napoli iz Genove, je danes skupaj z dirkači Carrea, Gaggero, Scudellaro, Ciancola, Corbelli, Nascimbene, Sobrero in Casarini treniral na cesti Caserta-Benevento. Zvečer je Coppi odstopal v Reggio, kjer se bo udeležil krožne dirke po provinci Reggio Calabria. Nponedeljek se bo vrnil v Neapol, kjer bo nadaljeval s pripravami za dirko po Campania, ki bo 29. t. m.

Slaba forma jug. mladincev

BEograd, 23. — Kandidati za sestavo mladinske državne nogometne reprezentance, ki bo nastopila na velikem turnirju FIFA na Madžarskem, so odigrali trening tekmo proti mladinskemu moštvu člana prve lige BSK in ga premagali z rezultatom 2:1. Gole za reprezentanco sta dosegla Berek in Durković. Trener moštva je po tekmi izjavil, da ni zadovoljen s formo kandidatov za reprezentanco, da niso vigrani, da igrajo nepovezano in neučinkovito. Po njegovem mnenju zaradi tega izgledajo za uspeh na Madžarskem niso ugodni. Pred odhodom bo mladinska reprezentanca odigrala še eno trening tekmo in se nato bo zvezni kapetan določil njen dokončni sestav.

Proti mladini BSK so reprezentanti nastopili v naslednji postavi: Radović, Marušić, Brglez, Jukić, Aljinović, Mu-

KINO ŠKEDNJI

predvaja danes 24. t. m. ob 18. uri RKO film: AMERIČAN

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 24. t. m. ob 19.30 UJETNIK V ZENDI Igrajo: Stewart Granger, Deborah Kerr, Film Metro v barvan

Kino na Brečninih

predvaja danes 24. t. m. z začetkom ob 18. uri Tehnikolor Superscope film: „Pokopani zaklad“ Igrajo: JANE RUSSELL, GILBERT ROLAND in RICHARD EGAN Film vas bo močno pretresel

MAGAZZINI FELICE - Trst

Ulica Carducci 41 - nasproti pokritega trga Veliko izbrilo: JOPIČEK - OBLEK za MOŠKE in DEČKE HLAC - SRAJCI, MAJICE in NOGAVICE po najnižjih cenah! Ogledajte si naše izlozbe!

Vladimir Bartol: MLADOST PRI SVETEM IVANU (Tretja knjiga)

Romantika in platonika sredi vojne

36. Drugo poglavje: Nadaljevanje - Sošolci in tovariši - Sarajevski atletat

13.

Pri obravnavanju naših profesorjev slovensčine in njihovega pouka ne bi želel zavesti svojih čitateljev, ki sledijo tem spominom in gledajo v meni slovenskega pisatelja, v zmotu, da sem se bil kot dijak kakor koli odlikoval pri pisanju slovenskih nalog ali da sem kot sin pisateljice kakor koli prednjačil v znanju in poznavanju slovenskega slovstva in slovenskega jezika. Res je ravno nasprotno. Bil sem povprečen pisec nalog in tudi v znanju slovensčine so me marsikateri moji tovariši, ki niso izšli iz tako ugodne sredine kot jaz, prekašali. Najraje sem pisal tako imenovane proste naloge, pri katerih si dijak sam izbere teme ali predmet, ki ga misli obravnavati. Take teme sem stresal, medtem ko si ga drugi belili glavo, o čem naj bi pisali, kajpada iz rokava, kar ni bilo sprito moje zmerom budne fantazije nič posebnega. Toda take naloge so bile redke in se v teh se nisem, vsaj v obeh svojih profesorjev, posebno odlikoval. Če nam je profesor dal temo, ki mi ni bila posebno pogodu, sem pisal sicer brez «uzitka» kakor naloge iz katerega koli drugega predmeta, vendar ni slabše, kakor tiste, kjer sem si predmet lahko sam izbral.

Občutek imam, da sem v tej zvezi dolžan podati svojim mlajšim pisateljskim tovarišem, ki nastopajo svojo pot, nekakšno pojasnilo oziroma lastno spoznanje, ki se mi ni bilo izluščilo samo iz mojega dolgoletnega pisateljskega delovanja, marveč tudi iz proučevanja izpovedi drugih avtorjev in iz presoje njihovega literarnega dela po drugih. Spominjam se, kako sem pred leti osupnil, ko sem bral v Merezkovega knjigi o Tolstoju in Dostojevskem, ki ju poznam samo iz prevodov, da piše Dostojevski v kar najbolj gromem žurnalističnem jeziku in da se Tolstoj pogostoma primeri, da ali ne piše vselej po pravilih slovne ali da ne zaključuje stavka, kakor ga je bil načel. Goethe pravi v svojem avtobiografskem spisu «Pesnitev in resnica», da mu je bilo posebno tekoče pisati zato, ker pravzaprav ni imel nobenega lastnega stila in ker si je moral zato pri vsakem novem spisu poskušati nov in poseben slog.

Pri nas je bilo in je še močno razširjeno mnenje, in to ne samo pri laikih, marveč tudi pri profesorjih slovensčine in celo pri samih pisateljih, da obstaja pisateljsko delo predvsem v obvladavanju lepega in gladke tekočega slova, torej v nekakšnem svojevrstnem «leposluj» ali «lepreteju» in da so zato pisateljsko nadarjeni predvsem tisti, ki jim je bil dan tak «tekoči jezik» že po materini naravi. Ko sem prinašal domov šolske naloge ter je mama pogledala v zvezek in opazila tiste pogoste «dobre», «manj dobre», «zadostne» in «manj zadostne» iz slovensčine, se je razjezila name in mi rekla: «Kaj te ni nič sram, da tako slabo pišeš? Kaj si bo mislil profesor o tebi in kaj o moji vzgoji, da piše sin Marice tako slabo slovensčino in dela toliko slovničnih napak?» Bila je prepričana, da je Mašenka tista, ki je podvedovala po njej obnem s smislom za lep in tekoč jezik tudi njen pisateljski talent. Verjetno nisem prav zaradi takih pripomb, ki so se pojavljale skozi vsa moja mladost, vsaj zavestno ne, dolgo pomislil na to, da bom nekoč pisatelj. In še dolgo potem, ko sem že pisal, je mama mislila, da sem zgrešil poklic, ki bi moral pripasti pravzaprav Mašenki. Kot otrok in kot dijak na gimnaziju sem samo nekako zagrizeno od znotraj cutil to, da moram najti sredstva, da na ta ali oni način, bodisi v risbi, silki ali besedi, izpovem tisto, kar se je koptilo v meni in česar je bila moja fantazija polna. Da bi postal pisatelj, pa nisem konkretno mislil vse dotlej, dokler nisem zares to postal.

Med mojimi slovenskimi sošolci v Trstu pravzaprav ni bilo nikogar, ki bi kazal, da se misli nekoč pisateljsko udeleževati. Alojzij Dolhar, ki je pisal odlično slovensčino in se je tudi preko solskih zahtev zanimal za slovensko slovstvo, je govoril pač o študiju slavistike, toda kolikor se spominjam, se ni udeleževal v literarnih krožkih, ki so jih ustanovljali nekateri podjetni vrstniki iz drugih razredov. Meni še na misel ni prišlo, da bi bil kdaj k takemu krožku pristopil. Prvic sem bil vse preveč skromen in plaah, da bi si bil upal na kaj takega pomisliti, drugič pa se je morda že takrat podzavestno v meni oglašal odpor do uvrščanja v kakršno koli organizacijo.

Pozneje, ko sem v Ljubljani obiskoval sedmi in osmi razred gimnazije, je bilo med izključenimi slovenskimi sošolci kajpada tudi nekaj takih, ki niso samo dobro obvladali slovensčino, ampak ki so kazali tudi pisateljske ambicije in jim je nas takratni profesor slovensčine Majcen pripisoval pisateljski talent. Eden od teh sošolcev se je pozneje tudi zares poizkusil v literaturi. Toda ko sem se sam pojavil med slovenskimi pisatelji, so mi i sošolci i profesorji, ki sem jih srečaval, enodušno priznali, da bi bili od mene najmanj pričakovani, da si bom nekoč naložil na ramena ta poklic.

Iz te znamenjave jezikovnega in pisateljskega daru, ki je za nas Slovence tako značilna, izvira naslednji lažni pripovedi, da naj gre namreč pisateljski